

УДК 331.522.4(477)

Фінансова стійкість місцевих бюджетів як фактор впливу на інвестиційну привабливість регіону

Стегней М.І.

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри фінансів
Мукачівського державного університету

Лінтур І.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів
Мукачівського державного університету

У статті досліджено вплив фінансової стійкості місцевого бюджету на інвестиційну привабливість Закарпатської області. Проаналізовано методики оцінки фінансової стійкості бюджету регіону як осередку розміщення інвестицій. Визначено проблеми у реформуванні бюджетної системи на рівні регіону та окреслено можливості подолання несприятливих умов з метою залучення інвестицій в Закарпатську область.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, регіон, місцеві бюджети, оцінка фінансової стійкості бюджету.

Стегней М.И., Линтур И.В. ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ КАК ФАКТОР ВЛИЯНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННУЮ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ РЕГИОНА

В статье исследовано влияние финансовой устойчивости местного бюджета на инвестиционную привлекательность Закарпатской области. Проанализированы методики оценки финансовой устойчивости бюджета региона как центра размещения инвестиций. Определены проблемы в реформировании бюджетной системы на уровне региона и обозначены возможности преодоления неблагоприятных условий с целью привлечения инвестиций в Закарпатскую область.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, регион, местные бюджеты, оценка финансовой устойчивости бюджета.

Stehnei M.I., Lintur I.V. FINANCIAL STABILITY OF LOCAL BUDGETS AS FACTORS INFLUENCING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE REGION

This article explores the impact of the financial sustainability of local government investment attractiveness Transcarpathian region. The analysis methodology for assessing the financial stability of the region as a center budget allocation of investment. The problems in the reform of the budget system at the regional level and outlines the possibilities of overcoming adverse conditions to attract investments in Utah.

Keywords: investment attractiveness of the region, local budgets, assessment of financial stability budget.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах становлення і розвитку в Україні ринкових відносин та стрімкої активізації децентралізаційних процесів особливої значущості набуває дослідження проблем інвестиційної привабливості регіонів, забезпечення переходу до більш якісного, інвестиційно-інноваційного типу зростання, в основі якого лежать масштабні інвестиції.

На нашу думку, у найближчій перспективі роль інвестицій, особливо інноваційного характеру, різко зростатиме, оскільки вони є основою стабільного і стійкого економічного розвитку регіонів, який дасть змогу скоротити розрив в основних макроекономічних показниках між Україною і розвиненими країнами та створить передумови для гідного входження в Європейський Союз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз публікацій останніх років вказує на зосередження уваги на дослідженні окресленої теми статті таких науковців, як Г.В. Атаманчук [1], Л.А. Костирко [6], Н.Ю. Велентейчик [6], В.М. Родіонова [11]. Зокрема, популярним напрямом досліджень є визначення рівня інвестиційної привабливості міст та регіонів незалежно від аналогічного показника на рівні держави.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є оцінка фінансової стійкості місцевих бюджетів Закарпатської області та дослідження шляхів покращення інвестиційної привабливості регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якість життя населення та інші найважливіші характеристики розвитку сучасного

суспільства залежать від темпів економічного зростання країни та від залучення інвестицій. Звідси випливає, що управління інвестиційними процесами є одним із першочергових завдань як центральних, так і регіональних органів влади.

Інвестиційна політика держави має безпосередній та безумовний вплив на інвестиційний клімат регіонів, адже перехід до стійкого економічного зростання є завданням номер один на найближчу перспективу розвитку нашої країни.

Варто зазначити, що забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні та регіонах залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежать соціально-економічна динаміка, ефективність залучення до світового поділу праці, можливості модернізації на цій основі національної та регіональної економіки.

Із розвитком економічної теорії відбулася зміна акцентів щодо факторів впливу на інвестиційну привабливість країни та її регіонів – деякі, що вважалися пріоритетними, перемістилися на задній план, з'явилися нові. Наприклад, головну позицію у всіх теоріях займають такі фактори-стимулятори інвестиційної привабливості, як висока рентабельність; стимулювальна фіскальна та бюджетна політика; розвинена грошово-кредитна система; стабільне правове середовище; конкурентоспроможність та конкурентні переваги (природні, економічні, інтелектуальні тощо) як економіки загалом, так і окремих суб'єктів; якість людського капіталу, в тому числі знання, навички, досвід, підприємливість, культура праці, вміння використовувати знання, здатність до інноваційної діяльності, готовність до ризику, хист до передбачення; винахідництво, інновації, новітні технології, науково-технічний прогрес та науковий потенціал; високий рівень розвитку економіки та її структури, високі темпи економічного зростання, а також фактор-дестимулятор – високий інвестиційний ризик [7].

У сучасних умовах активних реформ виникає чітка необхідність у формуванні сприятливих умов для залучення інвестицій у регіони. Наразі регіони потребують інвестицій, оскільки здійснення фінансового вирівнювання через районні бюджети територіальних громад із використанням системи дотацій є обтяжливим для державного бюджету та стримує розвиток адміністративно-територіальних одиниць у регіонах.

Зокрема, як прописано в Концепції реформування місцевого самоврядування та тери-

торіальної організації влади, держава очікує та сприятиме фінансуванню заходів з її реалізації за рахунок міжнародної технічної та фінансової допомоги [5].

У зв'язку із цим росте актуальність дослідження фактора впливу на інвестиційну привабливість країни та регіонів – реформи бюджетної системи. Особливу увагу варто приділити оцінці проведення бюджетної політики з метою аналізу її результативності та ефективності як індикатору інвестиційної привабливості регіону.

У сучасній практиці діяльності фінансових органів постійно проводиться аналітична робота за результатами виконання бюджетів. Проте у чинному законодавстві та серед науковців не існує єдиних підходів до методики оцінки проведення бюджетної політики.

У науковій літературі дослідження ефективності бюджетної політики обмежуються аналізом ефективності окремих її напрямів і компонентів. На думку Г.В. Атаманчук, ефективність управління діяльністю досягається за допомогою двох компонентів системи – держави, її органів і службовців, та суспільства, його керованих об'єктів і самоуправлінських структур. Ця ефективність має сукупний характер і не дає чіткого конкретного уявлення про кожний компонент [1].

Традиційним підходом до оцінки ефективності діяльності (у тому числі у сфері бюджету) є розрахунок співвідношення між ресурсним забезпеченням (витратами) і досягнутими результатами, тобто для підвищення ефективності діяльності необхідно зменшити витрати. Проте, як показує досвід, не завжди зниження витрат приводить до підвищення ефективності. Відповідно, необхідно регулювати витрати в допустимих межах, у яких буде зберігатися достатня оперативність і якість будь-якої діяльності. Якщо обсяг витрат перевищує допустимі межі, то оперативність і якість діяльності, а значить, і результат, будуть знижуватися, відповідно, буде знижуватись і ефективність.

На думку Т.М. Ковальнової та С.В. Баруліна, головним критерієм ефективності бюджетної політики є забезпечення виконання умови бюджетної рівноваги та ефективності виконання бюджетом своїх функцій (оптимальності доходів, видатків і контрольно-регулюючого ефекту) [3]. Важливе місце у дослідженні ефективності бюджетної політики посідає пошук критеріїв і розроблення методики оцінки ефективності діяльності. Ефективну бюджетну політику не можна ототожнювати з

поняттям результативної бюджетної політики, поняття «ефект» і «результат» – не рівнозначні. Саме таку позицію займає В.М. Родіонова, яка пише: «Чи буде ефективною бюджетна політика, яка спрямована на реалізацію неправильно визначених цілей?» [11]. Отже, ефективність бюджетної політики визначається досягнутим результатом, основним критерієм якого є рівень добробуту населення.

У Бюджетному кодексі принцип ефективності та результативності означає, що під час складання та виконання бюджетів усі учасники бюджетного процесу мають прагнути досягнення цілей, запланованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки, шляхом забезпечення якісного надання послуг, гарантованих державою, місцевим самоврядуванням, залучення мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату у використанні визначеного бюджетом обсягу коштів [2].

Серед пропонованих підходів оцінки ефективності варто виділити одноаспектні та комплексні методики. Одноаспектні методики, а відповідно й критерії їх оцінки, спрямовані на продуктивність, ступінь досягнення мети, керованість, ритмічність роботи, зростання якісних показників діяльності, задоволеність результатами діяльності, економію часу у процесі управління та ін. Одноаспектні методики, як правило, ґрунтуються на одному комплексному (інтегральному) показнику, за допомогою якого можна виявити стан того або іншого процесу, явища.

Російський вчений А.С. Колесов запропонував методику інтегральної оцінки фінансового стану бюджету, яку можна використовувати в оцінці ефективності бюджетної політики органів місцевого самоврядування. Її суть полягає в одночасному і взаємопов'язаному обчисленні змін таких показників будь-якого бюджету, як доходи, витрати і кредиторська заборгованість [4].

$$\Phi = D/V (1 - K_2/K_1), \quad (1.1.)$$

де Φ – індекс інтегральної оцінки фінансового стану за визначений період;

D – власні доходи місцевих бюджетів за цей період;

V – видатки місцевих бюджетів за цей період;

K_1 – кредиторська заборгованість на початок періоду;

K_2 – кредиторська заборгованість на кінець періоду.

Економічний зміст вказаного показника простий: чим більші доходи і чим менші витрати, тим більша його величина. І якщо кредиторська заборгованість знижується, то він має позитивне значення, тобто чим більша його величина, тим кращий фінансовий стан бюджетної системи. Як бачимо, наведені методичні напрацювання можуть використовуватися у поточній діяльності, оскільки відображають вплив обмеженого числа чинників на ефективність бюджетної політики на місцевому рівні.

На основі даних місцевого бюджету Закарпатської області [9] застосуємо методику інтегральної оцінки фінансового стану бюджету, яку можна використовувати в оцінці інвестиційної привабливості регіону та ефективності бюджетної політики органів місцевого самоврядування [6]. Її суть полягає в одночасному і взаємопов'язаному обчисленні змін таких показників будь-якого бюджету, як доходи, витрати і кредиторська заборгованість.

Зазначений показник розраховується за вже вказаною формулою 1.1.

Розрахуємо цей показник для місцевих бюджетів Закарпатської області на основі показників діяльності за період 2013–2015 рр. (грн.):

$$\Phi_{2013}(\text{Закарпат. Обл.}) = 6\,252\,705 / 6\,009\,975,2^* \cdot (1 - 2312,0 / 1671,4) = -0,40;$$

$$\Phi_{2014}(\text{Закарпат. Обл.}) = 6\,668\,883,6 / 6\,482\,016,8^* \cdot (1 - 3511,7 / 2312,0) = -0,53;$$

$$\Phi_{2015}(\text{Закарпат. Обл.}) = 8\,433\,086,7 / 8\,487\,712,9^* \cdot (1 - 6090,8 / 3511,7) = -0,96.$$

Як видно з розрахунків, у місцевому самоврядуванні Закарпатської області є кредиторська заборгованість, яка протягом досліджуваного періоду зростає, що, безумовно, має негативний вплив на показник фінансового стану місцевих бюджетів Закарпатської області.

Проте, оскільки даний показник відображає вплив обмеженого числа чинників на ефективність бюджетної політики на місцевому рівні, доцільно наше дослідження продовжити на основі розрахунку інших показників оцінки стану бюджету.

Для більш об'єктивної оцінки бюджетної політики використовують також багатоаспектні методики, які дають змогу здійснювати оцінку бюджетної політики на місцевому рівні шляхом комплексного аналізу стійкості місцевого бюджету.

Основною проблемою комплексного аналізу стійкості місцевого бюджету є не тільки вибір і визначення фінансових показників, але і можливість їх використання на практиці.

Тому за кожним блоком аналізу обрані показники з найбільшим рівнем значущості. Запропонована деталізація показників зумовлюється необхідністю надання об'єктивної оцінки досліджуваного місцевого бюджету на основі врахування чинників здатності бюджету покривати його видатки за рахунок різних статей надходжень, ступеня фінансової самостійності від державного бюджету та результативності фінансової діяльності місцевих органів влади (див. табл. 1) [6].

Розрахунок інтегрального показника фінансової стійкості місцевого бюджету проводиться як сума укрупнених стандартизованих показників за блоками аналізу з урахуванням ваги кожного блоку:

$$ІП_{фс} = УСП_{фз} * g_{фз} + УСП_{фсам} * g_{фсам} + УСП_{уб} * g_{уб}, \quad (1.2.)$$

де $ІП_{фс}$ – інтегральний показник фінансової стійкості місцевого бюджету;

$УСП_{фз}$ – укрупнений стандартизований показник за блоком фінансової збалансованості;

$УСП_{фсам}$ – укрупнений стандартизований показник за блоком фінансової самостійності;

$УСП_{уб}$ – укрупнений стандартизований показник за блоком ефективності місцевих бюджетів;

$g_{фз}, g_{фсам}, g_{уб}$ – вага укрупненого стандартизованого показника за блоком фінансової збалансованості, фінансової самостійності та ефективності бюджету відповідно [6].

Таблиця 1

Система показників комплексного аналізу місцевого бюджету [6]

Блок аналізу	Значущість групи	Ключові показники	Алгоритм розрахунку показника	Рекомендоване значення	Значущість показників
Аналіз збалансованості місцевого бюджету	0,37	Коефіцієнт бюджетного покриття	$K_{БП} = БДБВ$	↑	0,31
		Коефіцієнт стійкості бюджету	$K_c = МТБД$	<0,30	0,23
		Коефіцієнт загальної податкової стійкості	$K_{зпс} = ПДБВ$	≥ 0,2-0,5	0,21
		Коефіцієнт покриття видатків міжбюджетними трансфертами	$K_{пт} = МТБВ$	<0,3	0,25
Аналіз фінансової самостійності	0,33	Коефіцієнт бюджетної залежності	$K_з = \frac{МТ}{(БД+МТ)}$	≤ 0,10	0,3
		Частка дотації вирівнювання у загальній сумі трансфертів	$K_{дз} = МТ_д / МТ$	< 60	0,24
		Коефіцієнт податкової самостійності	$K = ПДБД$	≥ 0,3	0,25
		Коефіцієнт стійкості доходної бази	$K_{па} = \frac{ПД+НД}{БД}$	≥ 0,6	0,21
Аналіз ефективності бюджету	0,30	Коефіцієнт дефіцитності місцевого бюджету	$K_{БД} = \frac{(БД-БВ)}{БВ}$	≤ 0	0,29
		Коефіцієнт бюджетної результативності	$K_{БР} = \frac{Ч}{БД}$	↑	0,22
		Коефіцієнт бюджетної забезпеченості населення	$K_{Бз} = \frac{Ч}{БВ}$	↑	0,22
		Показник стабільності доходної частини бюджету	$K_{сд} = \frac{ПД}{МТ}$	≥ 1	0,27

Примітки: БД – бюджетні доходи; БВ – бюджетні видатки; МТ – міжбюджетні трансферти з державного бюджету; ПД – податкові доходи; МТ_д – сума дотацій вирівнювання; НД – неподаткові доходи; Ч – середня чисельність населення за рік.

Найкращим для вибору є найбільше значення інтегрального результативного показника (ІПфс). Використовуючи зазначений показник, можна визначити рейтинг місцевого бюджету серед інших регіональних бюджетів, а також надати пропозиції щодо стратегії розвитку місцевого бюджету.

Відповідно перевагою означеної методики є можливість на завершальному етапі дослідження ефективності бюджетної політики на місцевому рівні визначити шляхи удосконалення формування та реалізації бюджетної політики органів місцевого самоврядування.

Залежно від отриманих результатів шляхи удосконалення бюджетної політики можуть бути визначені у таких напрямках, як зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів; удосконалення системи використання коштів місцевих бюджетів та методики розрахунку видаткових потреб; впровадження програмно-цільового методу планування бюджетів; визначення індикаторів ефективності бюджетної політики на місцевому рівні.

Таким чином, аналіз методики з оцінки ефективності бюджетної політики органів місцевого самоврядування показав, що, по-перше, жодна методика не оцінює ступінь (рівень) досягнення поставлених цілей і заходів; по-друге, наведені методичні рекомендації не визначають, за яким критерієм (поєднання критеріїв) бюджетна політика може вважатися ефективною. Тому проведення комплексного аналізу бюджету дає змогу отримати необхідну інформацію представницьким та виконавчим органам влади для ухвалення рішень у формуванні та здійсненні бюджетної політики, виявлення резервів щодо мобілізації засобів до бюджету, підвищення ефективності використання, посилення контролю за їх виконанням.

Як зазначалося, в умовах реформування бюджетної системи особливу увагу варто приділити оцінці проведення бюджетної політики, на місцевому рівні в тому числі, з метою забезпечення її результативності та ефективності.

Найбільш адаптованою, на нашу думку, є система показників інтегральної оцінки фінансової стійкості місцевих бюджетів, наведена в таблиці 1. Для прикладного дослідження обраної методики оцінки фінансової стійкості бюджету як індикатора бюджетної політики на місцевому рівні за аналогічним алгоритмом проведемо розрахунки на прикладі показників місцевих бюджетів Закарпатської області за 2013–2015 рр.

Розрахунок показників за даною методикою було проведено на основі статистичних даних про виконання місцевих бюджетів Закарпатської області та статистичних даних Державного служби статистики України за 2013–2015 рр., згрупованих та наведених у таблиці 2.

Таблиця 3 демонструє значення розрахованих коефіцієнтів для майбутнього розрахунку інтегрального показника в означеній методиці.

На основі даних таблиць 2 та 3 розраховуємо інтегральний показник фінансової стійкості місцевого бюджету. Для цього наведемо розрахункові коефіцієнти в таблиці 4.

Динаміка отриманого значення інтегрального показника фінансової стійкості (ІПфс) місцевих бюджетів Закарпатської області за 2013–2015 рр. продемонстрована на рис. 1.

Дані, представлені на рис. 1, вказують на те, що протягом аналізованого періоду 2013–2015 рр. індекс фінансової стійкості місцевих бюджетів Закарпатської області був вищим, ніж у середньому по Україні. Проте, як свідчить лінія тренду, наведена на рис. 1,

Таблиця 2

**Основні показники виконання місцевих бюджетів
Закарпатської області за 2013–2015 рр. [9]**

Показники (умовні позначення)	Значення показника, тис. грн.		
	2013 рік	2014 рік	2015 рік
БД – бюджетні доходи	6 252 705,00	6 668 883,6	8 433 086,7
БВ – бюджетні видатки	6 009 975,20	6 482 016,80	8 487 712,90
МТ – міжбюджетні трансферти з державного бюджету	4 791 723,00	5 088 814,60	636 998,70
ПД – податкові доходи	1 244 347,90	1 343 020,00	1 713 781,10
МТД – сума дотацій вирівнювання	2 964 277,00	3 122 425,80	573 382,90
НД – неподаткові доходи	170 603,60	195 716,00	303 907,60
Ч – середня чисельність населення за рік (тис. чол.)	1257,00	1259,33	1259,20

Таблиця 3

**Розрахункові коефіцієнти показників фінансової стійкості місцевих бюджетів
Закарпатської області за 2013–2015 рр.**

Блок аналізу	Значущість групи	Ключові показники	Значущість показників	2013	2014	2015
Аналіз збалансованості місцевого бюджету	0,37	Коефіцієнт бюджетного покриття	0,31	1,040388	1,028828	0,993564
		Коефіцієнт стійкості бюджету	0,23	0,766344	0,763068	0,075536
		Коефіцієнт загальної податкової стійкості	0,21	0,207047	0,207192	0,201913
		Коефіцієнт покриття видатків міжбюджетними трансфертами	0,25	0,797295	0,785067	0,07505
Аналіз фінансової самостійності	0,33	Коефіцієнт бюджетної залежності	0,3	0,433859	0,432807	0,070231
		Частка дотації вирівнювання у загальній сумі трансфертів	0,24	0,618624	0,613586	0,900132
		Коефіцієнт податкової самостійності	0,25	0,19901	0,201386	0,203221
		Коефіцієнт стійкості доходної бази	0,21	0,226294	0,230734	0,239259
Аналіз ефективності бюджету	0,30	Коефіцієнт дефіцитності місцевого бюджету	0,29	0,040388	0,028828	-0,00644
		Коефіцієнт бюджетної результативності	0,22	0,000201	0,000189	0,000149
		Коефіцієнт бюджетної забезпеченості населення	0,22	0,000209	0,000194	0,000148
		Показник стабільності доходної частини бюджету	0,27	0,259687	0,263916	2,6904

Таблиця 4

**Результати комплексного аналізу фінансової стійкості місцевих бюджетів
Закарпатської області за 2013–2015 рр.**

Блок аналізу	Значущість групи	Ключові показники	Значущість показників	Значення стандартизованих показників з урахуванням їх значущості		
				2013	2014	2015
Аналіз збалансованості місцевого бюджету	0,37	Коефіцієнт бюджетного покриття	0,31	0,32	0,32	0,31
		Коефіцієнт стійкості бюджету	0,23	0,1763	0,1755	0,0174
		Коефіцієнт загальної податкової стійкості	0,21	0,0435	0,0435	0,0424
		Коефіцієнт покриття видатків міжбюджетними трансфертами	0,25	0,19932	0,19627	0,01876
		Укрупнений стандартизований показник за блоком аналізу УСП_{фз}	0,74	0,73	0,39	
Аналіз фінансової самостійності	0,33	Коефіцієнт бюджетної залежності	0,3	0,1302	0,1298	0,0211
		Частка дотації вирівнювання у загальній сумі трансфертів	0,24	0,15	0,15	0,22
		Коефіцієнт податкової самостійності	0,25	0,05	0,05	0,05

Закінчення таблиці 4

Аналіз фінансової самостійності	0,33	Коефіцієнт стійкості доходної бази	0,21	0,05	0,05	0,05
		Укрупнений стандартизований показник за блоком аналізу УСП_{фсам}	0,38	0,38	0,34	
Аналіз ефективності бюджету	0,30	Коефіцієнт дефіцитності місцевого бюджету	0,29	0,01171	0,00836	-0,00187
		Коефіцієнт бюджетної результативності	0,22	0,00004	0,00004	0,00003
		Коефіцієнт бюджетної забезпеченості населення	0,22	0,00005	0,00004	0,00003
		Показник стабільності дохідної частини бюджету	0,27	0,07	0,07	0,73
		Укрупнений стандартизований показник за блоком аналізу УСП_{еб}	0,08	0,08	0,72	
Інтегральний показник фінансової стійкості місцевого бюджету ІП_{фс}				1,20	1,19	1,45

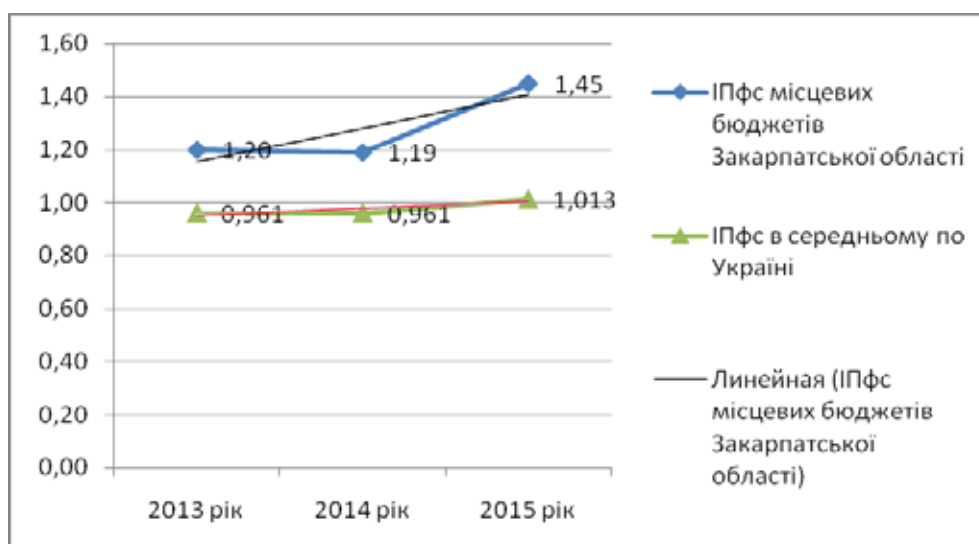

Рис. 1. Динаміка інтегрального показника фінансової стійкості місцевих бюджетів Закарпатської області у 2013–2015 рр.

протягом 2013–2015 рр. відбулося поступове загальне підвищення фінансової стійкості місцевих бюджетів Закарпатської області та середнього показника по Україні.

Підсумовуючи проведене дослідження, можна стверджувати, що системою, спроможною забезпечувати формування інформації щодо результативності фінансової діяльності місцевих органів влади, є комплексний аналіз фінансової стійкості місцевих бюджетів, який дає уявлення щодо збалансованості їх загальних доходів і видатків, незалежності від державного бюджету та ефективності регіональної бюджетної політики. Якісна інтерпретація значень інтегрального

показника, отриманого із застосуванням дослідженої методики комплексного аналізу фінансової стійкості місцевого бюджету, дає змогу проаналізувати фінансову стійкість місцевого бюджету, виявити вплив факторів на її зміни та оцінити фінансову стійкість місцевих бюджетів на майбутнє, а також обґрунтувати вибір регіону для здійснення інвестування. Досліджений методичний підхід є підґрунтям для попередньої оцінки бюджетної політики регіону як фактору впливу на інвестиційну привабливість шляхом комплексного аналізу регіонального бюджету та обґрунтування заходів щодо забезпечення його стійкості з урахуванням ризику.

Висновки з цього дослідження. На основі наведених результатів досліджень ми дійшли висновків, що для формування сприятливого інвестиційного клімату треба розробити програму інвестиційного розвитку області на основі комплексного аналізу фінансової стійкості місцевих бюджетів. Поліпшення інвестиційного клімату забезпечить сприятливі умови роботи інвесторів та регіональний розвиток.

Іншого шляху для стабільного розвитку економіки і підвищення добробуту населення немає.

Перспективи подальшого дослідження вбачаються у пошуку дієвих підходів до подолання чинників стримування притоку інвестицій, становлення ефективного інвестиційного механізму для розвитку пріоритетних галузей і структурної перебудови регіональної економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления / Г.В. Атаманчук. – М. : Юрид. лит., 1997. – 400 с.
2. Бюджетный кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.in.ua/lib.html#rz2456>.
3. Ковалева Т.М. Бюджет и бюджетная политика в Российской Федерации : учеб. пособие / Т.М. Ковалева, С.В. Барулин. – [2-е изд.]. – М. : КНОРУС, 2006. – 208 с.
4. Колесов А.С. Об интегральной оценке финансового положения объектов бюджетного финансирования / А.С. Колесов // Финансы. – 2000. – № 6. – С. 9–11.
5. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>
6. Костирко Л.А. Методичні засади комплексного аналізу фінансової стійкості місцевих бюджетів / Л.А. Костирко, Н.Ю. Велентейчик // Фінансовий простір. – № 1 (21). – 2016. – С. 83–90.
7. Москвін С. Характеристика інвестиційного клімату в Україні та перспективи його покращення / С. Москвін // Пріоритети. – 2004. – № 2. – С. 15.
8. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Офіційний сайт Закарпатської ОДА. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakarpat-rada.gov.ua>
10. Стегней М.І. Сталий розвиток сільських територій в умовах децентралізації: від теорії до практики : [монографія] / М.І. Стегней. – Миколаїв : ФОП Швець В.Д., 2014. – 484 с.
11. Родионова В.М. Совершенствование бюджетного законодательства – необходимое условие осуществления преобразований в бюджетной сфере России / В.М. Родионова // Финансы и кредит. – 2015. – № 2 (206). – С. 2–9.